

INSPECTIE RAPPORT 2014
Objectnummer 0067

Dakruiter
Heerenwal 52
8556 XW Sloten

Stichting Monumentenwacht Fryslân
Postbus 137
8900 AC Leeuwarden
tel. 058 2157365/fax. 058 2157336
info@monumentenwacht-fryslan.nl
www.monumentenwacht-fryslan.nl
copyright © 2009 Stichting Monumentenwacht Fryslân
mei stipe fan: Provincie Fryslân

Objectgegevens

Objectnummer: 0067
Debiteurennummer: 4044
Object: Toren van N.H. Kerk
Gelegen te: Herenwal 52,
8556 XW Sloten
Gemeente: De Friese Meren
Bouwjaar: 1647
Monumentnummer: 33852
Oorspronkelijke functie: 03 Kerkelijk Gebouw

Inspectiegegevens

Inspectie uitgevoerd door: P.D. van Vliet en J. Binnema
Datum inspectie: 03-06-2014
Aantal uren werkzaamheden: 7
Aantal uren inspectie en rapportage (incl. reistijd): 4,5
Totaal aantal uren: 11,5

Inspectieplan**Algemeen**

Risicoklasse: 3
Frequentie inspectie (maanden): 24
Eigenaar / abonnee: Stichting Behoud Monumenten
Gemeente gemeente Gaasterlân-Sleat
Contactpersoon: Dhr. J. de Vries telefoon : 0514-60 36 14
A. Stellingwerfstraat 4
8561 CL Balk
Sleuteladres: Dhr. Swart telefoon : 0514-53 16 63
Breedstraat 140
Sloten
Sleuteladres: Mevr. Swart telefoon : 0514-53 15 38
Lindengracht 14
Sloten

Bereikbaarheid en toegankelijkheid**Algemeen**

Het interieur is goed toegankelijk voor inspecties. Het exterieur is goed bereikbaar voor inspecties en ook goed bereikbaar voor reparaties.

Algemeen

De constructieve toestand van de dakruiter is redelijk. De onderhoudstoestand is redelijk.

Voorblad; gezicht op Sloten met op de achtergrond het Slotermeer.

Aanbevolen werkzaamheden in volgorde van prioriteit onderdelen

	<u>rubriek</u>	<u>technische staat</u>	<u>termijn</u>
<u>Dakruiter</u>			
○ Schoonmaken toren. Bestrijden aantastingen bonte knaagkever.	2.1.1/3.2.1 4.2.1	n.v.t.	0-1 jaar
○ Aanbrengen / uitbreiden enkele veiligheidsvoorzieningen.	4.2.1	matig	0-1 jaar
○ Onderhoudsschilderwerk.	1.7	n.v.t.	2 jaar
○ Ontroesten en behandelen verankeringen.	1.8/3.2.1	matig	2-5 jaar
○ Ontroesten en behandelen onderslagen klokkenstoel.	3.9	matig	2-5 jaar
○ Enkele schoren vervangen.	3.2.1	matig	2-5 jaar
○ Herstel / onderhoud luidklokken.	3.9	matig	2-5 jaar

Uitgevoerde werkzaamheden door de Monumentenwacht

- Zeven stukgeraakte schubleien zijn vervangen m.b.v. onze bergsportuitrusting.

Verwerkte materialen

- 7 Schubleien (groot formaat); uit onze voorraad.
- koperen bevestigingsmiddelen.

Rubriek	Toelichting	Hersteladvies
<p>1. GEVELS</p> <p><u>1.2 Gevels</u></p> <p>1.2.2 <i>Natuursteen</i> Voorgevel (west)</p> <ul style="list-style-type: none"> - gevelstenen (natuursteen) G - lijst onder gevelstenen (natuursteen) G - omlijsting ronde venster G <p>1.2.3 <i>Hout</i> Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - gevelbekleding G Red cedar. <p>Wanden onder spits</p> <ul style="list-style-type: none"> - rabatwerk G - overige wandbekleding G - loodbeklede waterlijsten G <p>1.4 <u>Vensters.</u></p> <p>1.4.2 <i>Hout</i> Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - kozijnen rond galmopeningen G Voor zover waarneembaar. - galmboarden (lamellen) G Enkele openingen zijn opgevuld met plaatmateriaal en isolatiemateriaal (tegen geluidsoverlast). - rooster/gaas achter galmboarden G <p>Voorgevel (west)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rond venster G Licht verweerd en gescheurd houtwerk. <p>1.7 <u>Glas/schilderwerk</u></p> <p>1.7.1 <i>Beglazing</i> Voorgevel (west)</p> <ul style="list-style-type: none"> - beglazing rond venster G - stopverf R 	<p>Lichte plooiën in het lood door werking als gevolg van temperatuurwisselingen. Geen scheuren geconstateerd.</p> <p>Licht geplooid lood.</p> <p>Gescheurd.</p>	<p style="text-align: right;">0067 Dakruiter</p>

Rubriek	Toelichting	Hersteladvies
<p>1.7.2 <i>Schilderwerk</i> Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - rond venster 	<p>R Gescheurd (met hout en stopverf mee) en schraller schilderwerk.</p> <p>Gescheurd en schraal schilderwerk.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - overig schilderwerk alle zijden 	<p>R Wordt schraller, is licht vervuild en plaatselijk enigszins gescheurd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rekenen op onderhoudsschilderwerk.
<p>1.8 <u>Diversen</u> Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - verankering sporen met boven tafelement - verankering tafelement met hoekstijlen <ul style="list-style-type: none"> - muur- en balk verankeringen 	<p>R De verankeringen zijn geroest.</p> <p>M De verankering van de muurstijlen aan het tafelement is zeer roestig. Op de zuidoostelijke zijde splijt de muurstijl als gevolg van de sterke volume toename van de roest. De verankeringen zijn verdiept in de muurstijlen aangebracht.</p> <p>R Geroest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ankers oppervlakkig ontroesten, voorzien van een beschermend verfsysteem en opnieuw bevestigen aan de onderconstructie (nieuwe krammen in de muurstijlen). ○ Herstel is niet aan de orde.
<p>2. DAKEN</p>		
<p>2.1 <u>Kapconstructies</u></p> <p>2.1.1 <i>Hout</i> Ingesnoerde naaldspits</p> <ul style="list-style-type: none"> - muurplaat <ul style="list-style-type: none"> - spitsconstructie 	<p>R Op de zuidwest hoek is de muurplaat gerot / vermolmd. Veroorzaakt door een vroegere lekkage.</p> <p>R Op enkele plaatsen aangetast door houtborende insecten. Vermoedelijk oude – niet actieve - aantastingen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Herstel is nog niet aan de orde. ○ Zie rubriek 4.2.1.
<p>2.2 <u>Dakbedekking</u></p> <p>2.2.3 <i>Leien</i> Spitsconstructie</p> <ul style="list-style-type: none"> - lei bedekking (sjabloon dekking/ rijndekking) - dakbeschot <p>Torenvoot (verticale delen)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rijndekking 	<p>R De kwaliteit van de leien gaat achteruit. De porositeit wordt hoger.</p> <p>G Het betreft arm geschaafde delen.</p> <p>R</p>	

Rubriek	Toelichting	Hersteladvies
<u>2.3 Loodaansluitingen</u>		
Spits		
<ul style="list-style-type: none"> - gevlienderd keperllood 	G	
<ul style="list-style-type: none"> - voetlood leibedekking 	G	
Onderste gedeelte toren		
<ul style="list-style-type: none"> - afdekking houten waterlijsten 	G	Zie rubriek 1.2.3.
<ul style="list-style-type: none"> - afdekking natuursteen waterlijst 	G	
<ul style="list-style-type: none"> - loodaansluiting met kerkdak 	R	
<u>2.6 Dakopeningen</u>		
2.6.4 Luiken		
Dakvlak (west)		
<ul style="list-style-type: none"> - lood bekleed vlaggenluik 	G	
<u>2.8 Diversen</u>		
Bekroning		
<ul style="list-style-type: none"> - kruis (ijzer) 	G	Minimale roestplekjes.
<ul style="list-style-type: none"> - windvaan en pijnappel 	G	
<ul style="list-style-type: none"> - loden muts 	R	Enkele spijkergaten in het lood.
Wijzerplaten noord, zuid en west		
<ul style="list-style-type: none"> - wijzers en platen 	G	
3. INTERIEUR		
<u>3.2 Dragende constructies/vloeren</u>		
3.2.1 <i>Dragende constructie/vloeren</i>		
Tweede verdieping (ter hoogte kerkzolder)		
<ul style="list-style-type: none"> - onderslagen 	G	
<ul style="list-style-type: none"> - stijlen 	G	De zuidwestelijke stijl staat schuin, echter voldoende stabiel.
<ul style="list-style-type: none"> - schoren/ kruizen 	G	
<ul style="list-style-type: none"> - trekstangen 	R	Enkele trekstangen zijn oppervlakkig roestig.

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0067 Dakruiter
Derde verdieping (ter hoogte van uurwerk) <ul style="list-style-type: none"> - onderslagen - vloer (hout) - stijlen - trekstang verankering - schoren/ kruizen (hout) - staalconstructie 	G De zuidelijke onderslag is gescheurd. De noordelijke onderslag is aangegoten / hersteld met een kunsthars. G R De noordwestelijke stijl is in het verleden aan de onderzijde aangegoten. De noordoostelijke stijl is aangetast door de bonte knaagkever (actief, er ligt boormeel onder). R Aan de zuidwestelijke zijde geroest in het metselwerk. G R Voor zover waarneembaar. In het metselwerk roestig.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Aantastingen bestrijden. 		
Vierde verdieping (klokkenzolder) <ul style="list-style-type: none"> - onderslag (vierkant) - vloer (hout) - loodbekleding vloer - muurstijlen - schoren 	R De onderslagbalk aan de zuidzijde is door bonte knaagkever aangetast. De aantastingen zijn actief. Voor zover waarneembaar. G R Veel vuil op de vloer. R Op zich fraaie hergebruikt balkhout. De zuidoostelijke stijl is gescheurd door het roesten van het anker (zie ook rubriek 1.8). De muurstijlen zijn tevens plaatselijk vermolmd, veelal aan de achterzijden sterker aangetast dan zichtbaar is. <p data-bbox="651 1507 858 1529">Gescheurde muurstijl.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Aantastingen bestrijden. ○ Schoonmaken vloer. ○ Zie rubriek 1.8. ○ Vervangen van enkele schoren. 		
<u>3.5 Trappen</u> Algemeen <ul style="list-style-type: none"> - trappen (hout) 	G Zie echter ook rubriek 4.2.1.			

Rubriek		Toelichting	Hersteladvies	0067 Dakruiter
3.9 Diversen				
Algemeen				
- onderslagen (ijzer)	M	Sterk geroest.	○ Ontroesten en behandelen tegen roest.	
- stalen klokkenstoel	G	De klokkenstoel is oppervlakkig roestig.		
Grote klok				
- luidklok	G			
- ophanging klok	G			
- klepel	G			
- klepelvoering	S	De lederen band van de ophanging is versleten/doorgesleten. Het oog is roestig.	○ Vervangen leren band en smeren ophanging.	
- klepel ophanging	R			
- luidas (hout)	G			
- lagering klok	R	Vrij droog.	○ Periodiek smeren.	
- luidwiel	G			
- aandrijving (elektrisch) V-snaar	R	De snaar is beschadigd.		
- slaghamers	G	Van de twee slaghamers is er thans maar een in gebruik.		
Kleine klok				
- algemeen		Buiten werking.	○ Geheel herstellen luidklok.	
- luidklok	G			
- ophanging klok	M	Los.		
- klepel	X	Ontbreekt.		
- klepel ophanging	M	Het oog is erg roestig. Hierdoor kan op termijn de klok scheuren.		
- luidboom	R	Los.		
- luidas	R	De as zit vast.		
4. DIVERSEN				
4.1 Technische installaties				
<i>4.1.1 Algemeen</i>				
Installaties				
- inspectie	X	N.B. Controle op de werking van de zich in of op een gebouw bevindende installaties valt buiten de inspectie van de Monumentenwacht.		
<i>4.1.2 Bliksembeveiliging</i>				
Installatie				
- inspectie	X	N.B. De inspectie van de bliksembeveiliging heeft uitsluitend betrekking op de uitwendige installatie.	○ Betreffende de juiste functionering, dient u de installatie periodiek te laten doormeten.	
4.2 Bereikbaarheid en toegankelijkheid				
<i>4.2.1 Interieur (toegankelijkheid)</i>				
Verlichting				
- spits	R	Geen verlichting aanwezig. Wel natuurlijke verlichting.		
- overige verlichting	G			

Rubriek	Toelichting	Hersteladvies 0067 Dakruiter
Vervuiling - algemeen Trappen - trap / ladder naar spits - overige trappen / ladders 4.2.2 <i>Exterieur (bereikbaarheid)</i> Goten en/of platte daken - exterieur	<p>M Verspreid erg vervuuld.</p> <p>Vervuilde dakruiter.</p> <p>M Niet aanwezig.</p> <p>G</p> <p>G Spits via kerkdak (buitenom) bereikbaar m.b.v. klimhaken / ladderhaken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wij adviseren de dakruiter schoon te maken. Te ontdoen van stof en vuil waardoor inspecties beter en veiliger kunnen worden uitgevoerd. Ook zijn in een schone toren / kapruimte eventuele actieve aantastingen van houtborende insecten veel beter zichtbaar. ○ Aanbrengen laddertje of klimvoorziening om de spits gemakkelijker te kunnen bereiken.

